Sözcük Türleri — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 8 soru

Duyguların doğrudan yansıtıldığı kısa sözler, anlatımın tonunu bir anda değiştirebilir. Sevinme, şaşırma veya acıma bildiren bu tür sözler; adları nitelemek, eylemleri belirtmek ya da sözcükleri bağlamak için kullanılmaz. Bu nedenle görevleri, cümledeki başka ögelerle kurdukları anlam ilişkisinden çok yansıttıkları duyguyla belirlenir.

1. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Duygu bildiren sözler, anlatımın tonunu etkileyebilir.

B) Bu tür sözler sevinme veya şaşırma gibi duyguları yansıtabilir.

C) Söz konusu sözcükler, adları niteleme görevini üstlenmez.

D) Bu sözlerin türü, yansıttıkları duyguyla ilişkilidir.

E) Bu tür sözler, sözcükler arasında bağlantı kurmanın temel aracıdır.

Türkçe öğrenirken sözcükleri yalnızca anlamlarına bakarak sınıflandırmak, benzer görevleri birbirine karıştırmaya yol açabilir. Örneğin “Sıfatlar isimleri niteler veya belirtir” sözü, bir sözcüğün adla kurduğu ilişkinin önemini gösterir. Buna karşılık “Zamirler ismin yerini tutar” ifadesi, adın cümlede doğrudan kullanılmadığı durumlara dikkat çeker. Bu nedenle sözcük türlerini ayırt ederken sözcüğün cümlede üstlendiği görev birlikte değerlendirilmelidir.

2. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Sözcük türünü belirlemede, sözcüğün cümledeki görevi ve çevresindeki sözcüklerle ilişkisi dikkate alınmalıdır.

B) Bir sözcüğün türü, cümledeki görevinden bağımsız olarak yalnızca temel anlamına göre belirlenmelidir.

C) Adla birlikte kullanılan her sözcük, aynı işlevi taşıdığı için tek bir tür içinde değerlendirilmelidir.

D) Bir sözcüğün adın yerine geçmesi, onun mutlaka adı niteleyen bir görev üstlendiğini gösterir.

E) Sözcük türlerini ayırt etmek için sözcüklerin cümledeki görevlerini karşılaştırmaya gerek yoktur.

3. “Sıfatlar isimleri niteler veya belirtir.” cümlesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir sözcüğün bu türde değerlendirilebilmesi, bir adla niteleme ya da belirtme ilişkisi kurmasına bağlıdır.

B) Bir sözcük, cümlede hangi görevde kullanılırsa kullanılsın aynı tür içinde değerlendirilir.

C) Bir sözcüğün türünü belirleyen temel ölçüt, tek başına taşıdığı sözlük anlamıdır.

D) Bir adla birlikte kullanılan bütün sözcükler, o adı niteleyen aynı görevde bulunur.

E) Bir sözcük adın yerine geçtiğinde, onun görevi niteleme ve belirtme olarak değişir.

I. Nazım Hikmet ve Orhan Veli aynı dergide yayımlandı. II. İzmir'de deniz akşamları daha sakindir. III. Sabahleyin sokaklar boştu. IV. Sait Faik, Burgazada'da uzun süre yaşadı. V. Bu ev, eski bir konağın yanındadır.

4. Numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcükleri veya cümleleri birbirine bağlayan bir sözcük vardır?

A) II.

B) III.

C) IV.

D) I.

E) V.

I. Ankara'da kış geceleri uzundur. II. Ah, bu şarkı çocukluğumu hatırlattı! III. Bursa'nın çarşıları sabah erken açılır. IV. Orhan Veli, şiirlerini yüksek sesle okurdu. V. Kapadokya'da gün doğumu eşsizdir.

5. Numaralanmış cümlelerin hangisinde duygu bildiren bir sözcük vardır?

A) IV.

B) III.

C) I.

D) V.

E) II.

I. Ahmet Hamdi Tanpınar, romanlarını titizlikle gözden geçirirdi. II. İstanbul'un eski semtleri akşamları sessizleşirdi. III. Orhan Veli ile Melih Cevdet aynı masada oturdu. IV. “Eyvah!” sözü salonda kısa bir sessizlik oluşturdu. V. Bu dosya, arşivde yıllarca korunmuştu.

6. Numaralanmış cümlelerin hangisinde görevli sözcük, iki unsur arasında bağ kurmadan kullanılmıştır?

A) II.

B) III.

C) I.

D) IV.

E) V.

I. Nazım Hikmet'in eski defterleri müzede sergileniyor. II. Onlar, Ankara'ya sabah saatlerinde ulaştı. III. Sait Faik, Burgazada'nın kıyılarını severdi. IV. Bursa'da yeşil tepeler uzaktan görünürdü. V. Ahmet Haşim, akşamları şiir okurdu.

7. Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir adın yerine kullanılan sözcük, herhangi bir adı nitelememektedir?

A) I.

B) III.

C) II.

D) V.

E) IV.

I. Ankara'da düzenlenen sergi, genç sanatçıların eserlerini bir araya getirdi. II. Elifde bu toplantıya katılmak istediğini belirtti. III. Bahçedeki güller, sabah güneşinde daha canlı görünüyordu. IV. Müzede sergilenen tablolar sessizce incelendi. V. Kütüphanede Ahmet ve Zeynep için iki çalışma masası ayrıldı.

8. Numaralanmış cümlelerin hangisinde bağlaç olan da/de'nin yazımı yanlıştır?

A) III.

B) IV.

C) V.

D) I.

E) II.

Cevap Anahtarı

1. E	2. A	3. A	4. D	5. E
6. D	7. C	8. E		

Çözümler

1. Parçada duygu bildiren sözlerin anlatım tonunu etkilediği, çeşitli duyguları yansıttığı ve adları niteleme ya da sözcükleri bağlama görevinde bulunmadığı anlatılmıştır. Bu nedenle onların sözcükler arasında bağlantı kurmanın temel aracı olduğu söylenemez. E seçeneği bağlaçların görevini bu sözlere yüklemektedir.

2. Parça, sözcük türlerinin belirlenmesinde sözcüğün cümledeki işlevinin ve başka sözcüklerle ilişkisinin önemini vurgulamaktadır. B, C ve E bu ölçütü reddettiği; D ise adın yerine geçme ile adı nitelemeyi karıştırdığı için yanlıştır.

3. Cümle, söz konusu sözcüklerin adlarla niteleme veya belirtme ilişkisi kurduğunu anlatmaktadır. B ve C görev ilişkisini göz ardı eder; D bütün sözcükleri aynı işlevde kabul eder; E ise adın yerine geçme görevini niteleme ve belirtmeyle karıştırır.

4. D cümlesindeki “ve” sözcüğü iki özel adı birbirine bağlar. A, B, C ve E cümlelerinde sözcükler arasında böyle bir bağlama görevi bulunmamaktadır.

5. E cümlesindeki “Ah” sözcüğü şaşırma veya duygulanma bildirir. Diğer cümlelerde duygu yansıtan bir sözcük bulunmamaktadır.

6. D cümlesindeki “Eyvah” bir duygu bildirir; iki unsur arasında bağıntı kurmaz. C eylemi niteleyen bir sözcük, A ad, B bağlama görevi taşıyan bir sözcük, E ise bir varlığın yerini tutan sözcüktür.

7. C cümlesindeki “Onlar” herhangi bir adın önünde bulunmadan kişilerin yerini tutar. A, B, E ve D cümlelerinde öne çıkan sözcükler adları niteleyen veya doğrudan ad bildiren yapılardır.

8. E cümlesinde Elif sözcüğüne eklenen unsur, bulunma hâli eki değil, cümleye ekleme anlamı katan bağlaçtır ve ayrı yazılmalıdır. D cümlesindeki unsur ise Ankara sözcüğüne yer bildirme anlamı katan ektir; bu nedenle bitişik yazılması doğrudur. Diğer cümlelerde de bağlacı bulunmadığından bu kuralla ilgili bir yazım yanlışı yoktur.

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene